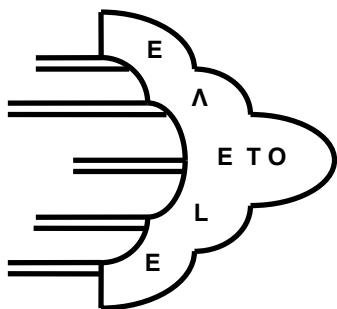

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Σωκράτη Τσάκωνα 5, 15236 ΠΕΝΤΕΛΗ

Αρ. Τηλεφ.: 2013778

Αρ. Τηλεομ.: 8068299

Αρ.10 Μάρτιος 1995

ISSN 1106-1073

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

«ΠΕΡΙ ΤΟΠΩΝΥΜΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ, ΑΡΧΕΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥΣ»

Ως προς το δεύτερο συνθετικό του το **τοπωνύμιο** απασχολεί τους ενδιαφερόμενους επιστήμονες της Γλώσσας και της Ορολογίας, αφού η "**νυμική**" διαδικασία είναι η αυτή είτε αφορά γεωγραφικό είτε άλλο όρο άλλου γνωστικού πεδίου.

Ως **όρος**, λοιπόν, εξετάζεται και οφείλει να εξετασθεί λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες διαδικασίες και προδιαγραφές των Ηνωμένων Εθνών, της Διεθνούς Οργάνωσης Τυποποίησης (ISO) και των εθνικών επιτροπών τοπωνυμίων.

Τα τελευταία 30 χρόνια παρατηρείται και στο χώρο των τοπωνυμίων η ίδια τάση "**συναίνεσης**" και ομοιογενοποίησης μεθόδων και τεχνικών, βλέπε ISO, ICC, INSIS, και προς τη συγκέντρωση των εθνικών τοπωνυμικών θησαυρών σε "γκαζέτες" οι οποίες βάσει **διεθνών προτύπων** -standards, normes- κατατίθενται στην **Τοπωνυμική Τράπεζα Δεδομένων των Ηνωμένων Εθνών** όχι μόνο για λόγους τουριστικούς και οικονομικούς, κατά τον Ξένιο Δία, αλλά και για λόγους κατοχύρωσης της ιερής αυτής εθνικής ιδιοκτησίας - κατά τον Εσθιο Δία -. Αυτά ως προς τα περί "νυμικών" των τοπωνυμίων.

Οι άλλοι οι εμπλεκόμενοι επιστήμονες είναι πολλοί όσο και οι περί γεωγραφίας, τοπογραφίας, γεωλογίας, μαθηματικών, ωκεανογραφίας, ιστορίας, αρχαιολογίας, λαογραφίας -και ουχί μόνο- ερευνούντες.

Ενεκα της διεπιστημονικότητας και της "συναίνεσης" το **ΤΟΠΩΝΥΜΙΟ** είναι το κατ' εξοχήν αντικείμενο συνεργασίας, μεταξύ των εμπλεκόμενων επιστημόνων ως προς τη μορφή την κλασική "επί χάρτου" και ως προς την ηλεκτρονική του επεξεργασία, η οποία επίσης απαιτεί διαδικασίες συναίνεσης και ελέγχου αφού πρέπει να τυποποιηθεί η μορφή του ως προς την "**ΤΟΠΟΛΑΛΙΑ**", τη μεταγραφική του σε γλώσσα-πιλότο και την τελική του μορφή. Στα στάδια αυτά ελέγχεται, επενελέγχεται η **ορθογραφία**, η **φωνολογία**, η **φωνητική γραφή** του με λατινικούς χαρακτήρες καθώς και οι σχετικές γεωγραφικές πληροφορίες.

Αυτές, λοιπόν, οι διαδικασίες, τόσο οι τοπογραφικής και ορολογικής όσο και οι της πληροφορικοποίησης, δεν είναι δουλειά του "μοναχού", όπως λέει ο Έλληνας νησιώτης, αλλά ούτε και μιας ομάδας.

Είναι φροντίδα πολλών ειδικών, σε πολλές ομάδες, σε συνεργασία με ένα φορέα-υποδοχέα, ο οποίος πραγματοποιεί τον έλεγχο και την τελική επεξεργασία, επί χάρτου και σε ηλεκτρονική μορφή.

Αυτά είχαν προταθεί στην Γ.Γ.Ε.Τ. στο πλαίσιο του Προγράμματος ΕΠΕΤ II, για το Πρόγραμμα "**ΑΙΓΑΙΟΝ ΦΩΣ**", Δεκέμβριος 1994, στο οποίο συνεργαζόμενος φορέας ήταν και η ΕΛΕΤΟ.

Δεδομένου ότι δεν αποκλείστηκαν τελείως υπάρχει ελπίς, τώρα, οι κατά νομούς αρμόδιοι να το φροντίσουν αρκεί να τους δοθεί ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ...

M.K.

ΟΔΩΝΥΜΙΚΑ

Ας μην ξενίσει ο τίτλος. Είναι μάλλον δικαιολογημένος ύστερα από το Λεξικό για τα ονόματα των οδών του Λεκανοπεδίου που εξέδωσε το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων. Είναι μια εξαιρετικά φροντισμένη έκδοση με τίτλο "**Οδωνυμικά**" που θεσμοθετεί μια κατηγορία τοπωνυμίων, τα οδωνύμια.

Πρόκειται για τη δεύτερη έκδοση του έργου στην οποία προστέθηκαν καινούρια ονόματα οδών και έγιναν μερικές συμπληρώσεις στα λήμματα. Συγγραφείς είναι η **Μάρω Βουγιούκα** και ο **Βασίλης Μεγαρίτης**.

Σε δύο τόμους με πάνω από 1000 σελίδες, περιλαμβάνονται τα ονόματα των 3120 οδών της Αθήνας, δηλαδή της περιοχής του Δήμου Αθηναίων. Σε κάθε λήμμα δίνεται με γλαφυρό τρόπο η σημασία του, τα βιογραφικά στοιχεία, αν πρόκειται για οδό που έχει ονοματοδοτηθεί με όνομα προσώπου, τα γεωγραφικά στοιχεία όταν πρόκειται για γεωγραφικό όνομα κτλ. Στο τέλος, περιλαμβάνονται και οι πλατείες και οι άλλοι δημοτικοί χώροι, άλση κ.ά.

Εκτός από τα συγχαρητήρια στους συγγραφείς θα πρέπει να αναγνωριστεί η συμβολή του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου για την εξαιρετικά φροντισμένη έκδοση και συγκεκριμένα της διευθύντριας κας Ε. Τσαούσογλου-Σταυριανοπούλου. Να προσθέσουμε και δυο χρήσιμες πληροφορίες: Τα "Οδωνυμικά" διαθέτονται από το Π.Κ. στην οδό Ακαδημίας, στην υπερβολικά, κατά τη γνώμη μας, χαμηλή τιμή των 4.000 δρχ. και οι δύο τόμοι.

B.A.Φ.

ΤΑ ΝΕΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ

Τα τελευταία νέα μέλη που απέκτησε η ΕΛΕΤΟ είναι τα ακόλουθα: (κωδικός αριθμός μέλους, όνομα, ιδιότητα):

- T116 **Ραζή Φωτεινή**, Πτυχ. Γαλλικής Φιλολογίας
- T117 **Κατερινάκης Θεόδωρος**, Πτυχ. Πληροφορικής ΟΠΑ
- T118 **Σαρρής Ηλίας**, Δρ. Φυσικός-Γεωφυσικός
- T119 **Τσιμπίδη Στρατηγούλα**, Πολιτική επιστήμων
- T120 **Καλιοντζής Ιωάννης**, Φυσικός
- T121 **Τράτα Κωνσταντίνα**, Πτυχ. Γαλλικής Φιλολογίας

ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΠΟ-EUDISED (ΕΣΤΕΠΕ)

Από τη **ΜΕΠΟ** (Μόνιμη Ομάδα Ορολογίας του Πανελλήν. Συλλόγου Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων) σε συνεργασία με το Γραφείο EUDISED (ΕΣΤΕΠΕ) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου προτείνεται για "διάλογο" η ακόλουθη απόδοση του όρου **accountability**:

accountability – υπολογιμότητα

Αιτιολόγηση-Τεκμηρίωση:

- account – λογαριασμός, υπολογίζω
- accountable – υπολόγιμος
- accountability – υπολογιμότητα

Σ.Δ. - Ι.Κ.

ΓΛΩΣΣΑΡΙ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Στο περιοδικό "Μνημεία και Περιβάλλον" (Τεύχος 2^ο Θεσσαλονίκη, 1994), δημοσιεύτηκε γλωσσάρι με όρους της συντήρησης και αποκατάστασης των μνημείων, που συντάχθηκε από τον αρχιτέκτονα Σταύρο Πίττα.

Στο γλωσσάρι περιέχονται 22 όροι με τους αντίστοιχους αγγλικούς, γαλλικούς και ιταλικούς, δίνεται περιγραφικά η σημασία του κάθε όρου και συνοδεύεται από σχόλια, ιστορικές πληροφορίες και προσωπικές απόψεις του συγγραφέα.

Οι αποδόσεις των όρων είναι επιτυχείς, εκτός ίσως από τους όρους "preservation" που αποδίδεται ως "συντήρηση" και "maintenance" ως "περιοδική συντήρηση". Προφανώς δημιουργείται σύγχυση με την απόδοση αυτή, αφού σε άλλα πεδία το "maintenance" έχει καθιερωθεί ως "συντήρηση" και το preservation ως "διατήρηση". Οι παρατηρήσεις για τον ατυχή νεολογισμό "αναπαλαίωση" του Α.Ορλάνδου είναι απόλυτα ορθές.

B.A.Φ.

ΕΝΑΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΕΦΥΓΕ

Δεν είναι πολλές μέρες που ο **Δαμιανός Στρουμπούλης**, ιδρυτής και πρόεδρος του *Ομίλου Πειραιώς για τη Διάδοση της Ελλ. Γλώσσας* απεδέμησεν εις Κύριον.

Ο Δαμιανός Στρουμπούλης έζησε τη ζωή του με συνεχή προσφορά στο κοινωνικό σύνολο. Δεν επιτρέπει ο χώρος να αναφερθούμε στον πολυσχιδή αγώνα του, όμως πρέπει να αναφερθεί η αγάπη του για την ελληνική γλώσσα και οι προσπάθειές του γι'αυτήν, κατόρθωσε να δημιουργήσει κίνημα για τη διάδοσή της και για το σκοπό αυτό εξέδιδε τη μηνιαία εφημερίδα "**Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ**".

B.A.Φ

ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Αρχίζοντας από τούτο το φύλλο, θα δώσουμε σιγά-σιγά όλους τους βασικούς όρους και ορισμούς της επιστήμης της Ορολογίας, όπως αυτοί έχουν γίνει διεθνώς αποδεκτοί, με το Διεθνές Πρότυπο ISO1087, παρενθέτοντας και τον αριθμό του σχετικού ορισμού για κάθε έναν από αυτούς στο Πρότυπο. Παράλληλα, θα δίνουμε και τον αντίστοιχο αγγλικό και γαλλικό όρο που περιλαμβάνει το Πρότυπο.

αντικείμενο (object, objet): Κάθε στοιχείο της αντιληπτής ή της νοητής πραγματικότητας (2.1).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ - Τα αντικείμενα μπορεί να είναι υλικά (π.χ. μια μηχανή) ή άυλα (π.χ. μαγνητισμός).

θεματικό πεδίο (subject field, domaine): Τμήμα της ανθρώπινης γνώσης, τα όρια του οποίου ορίζονται σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό (2.2).

έννοια (concept, notion): Μονάδα σκέψης που συγκροτείται, με αφαίρεση, βάσει ιδιοτήτων κοινών σε ένα σύνολο αντικειμένων (3.1).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ - Οι έννοιες δεν συνδέονται με συγκεκριμένες γλώσσες. Επηρεάζονται, όμως, από το κοινωνικό ή πολιτιστικό υπόβαθρο.

Σύμφωνα - πάντα - με το Διεθνές Πρότυπο ISO 1087, μια πρώτη διαίρεση των εννοιών είναι σε: **δάνειες, υπάλληλες (υπερτασσόμενες & υποτασσόμενες)** και **παράλληλες (παρτασσόμενες)** οι ορισμοί των οποίων θα μας απασχολήσουν στο επόμενο φύλλο.

K.B.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

Η λύση στο Πρόβλημα Αρ.9

Από τους, 500 περίπου, αποδέκτες 116 ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα των δύο Ομάδων (**ΜΟΤΟ** και **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1**) και αξιολόγησαν τις τρεις αποδόσεις του όρου bit. Η αντιστοίχιση της ψήφου:

- A** (επιτυχής όρος) με βαθμό 10
- B** (μετρίως επιτυχής όρος) με βαθμό 8
- Γ** (ανεπιτυχής όρος) με βαθμό 5

έδωσε το αποτέλεσμα:

δυφίο: 8,47 διττίο: 7,72 δυαφίο: 5,66

Η σαφής υπεροχή του **δυφίου** δικαιώνει και τις δύο Ομάδες στην εκφρασμένη, ήδη, προτίμησή τους υπέρ αυτού. Η Τελική Απόφαση των δύο Ομάδων, λοιπόν, έχει ληφθεί (είναι δε ικανοποιητική σε μεγάλο βαθμό στο "πολυεπιστημονικό" κοινό των ψηφισάντων):

binary digit = δυαδικό ψηφίο

bit = δυφίο {ουσιαστικό}

= **δυφιακός** {επίθετο}

= **δυφίου** ή **δυφίων** {γενική προσδιοριστική}

= **δυφιο-** {ως α' συνθετικό σύνθετου όρου}

= **-δύφιος, -δυφιακός** κτλ. {ως β' συνθετικό}

Η Απόφαση αυτή συνετέλεσε στην αναβάθμιση πολλών δεκάδων σύνθετων όρων που περιέχουν το **bit** και εφαρμόζεται ήδη στους τομείς IT&T.

Άμεσο αποτέλεσμα ήταν η αναβάθμιση του όρου **byte** που από "**ψηφιοσυλλαβή**" έγινε "**δυφιοσυλλαβή**".

K.B.

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ